Obrázky
z Vratislavic nad Nisou

MAREK ŘEHÁČEK

Západní část Vratislavic nad Nisou představuje tzv. Dolní Ves čili Niederdorf, *což je oblast mezi Zeleným údolím a Rochlickou ulicí. Pohled pochází z období po roce 1902, kdy byla postavena škola na Nové Rudě, jejíž střecha se již červená na obzoru. Milovníky železnic potěší síť kolejí na snímku: z hlavní trati, z jejíhož náspu je snímek pořízen, se na dnešní stanici Vesec u Liberce (kdysi Maffersdorf-Fabrik) odpojovaly dvě vlečky – jedna vedla okolo do areálu kobercárny a druhá se táhla podél svahu Strážného vrchu do pivovaru. Dobře patrná je trať mezi domem č. p. 297 a lékárnou č. 325, kde od 50. let 20. století vlečku křížila tramvajová trať. Vedle lékárny je dům č. p. 35 – řeznictví Staatz/Richter. Vlevo jsou pak dvě ze čtyř vratislavických cihelen s výraznými komíny – ta na Möllerově hospodářství (č. p. 27) skončila svůj provoz na začátku 1. sv. války a později na jejích pozemcích vznikla ulice U Cihelny.*
Archiv Vítězslav Procházka

Pohledy na Vratislavice. Ze všech stran. Pohledy na údolí mezi Prosečským hřebenem a Císařským kamenem. Dnes je charakter hlubokého zářezu řeky Nisy do zemského povrchu zcela jiný, než jaký býval ještě před nějakými dvěma staletími. Vratislavická a prosečská část údolí je nyní jen jakýmsi průchozím (či spíše průjezdným) koridorem mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou. Kdysi tudy ale vedla opravdová, drsná až nebezpečná cesta do hor. Vzadu na konci Proseče pro strašlivé kamenné svahy nemohla sledovat tok vody jako nyní, a proto stoupala strmě vysoko do luk a polí, až pod lesy. Dnes polozapomenutá ulice Horní byla kdysi tou hlavní tepnou, propojující horská úbočí a podjizerskohorské osídlení s civilizací dole u vody. Tolik se od těch časů ve Vratislavicích změnilo…

© Marek Řeháček, *Obrázky z Vratislavic nad Nisou 02*, příloha vratislavického Zpravodaje 2018-03

Dominantou západní části Vratislavic jsou rozsáhlé budovy Ginzkeyových závodů.
Napříč poli na obzoru se táhne stará cesta (ulice U Sila) do Liberce, z něhož je vidět jen komín Textilany.
Archiv Vítězslav Procházka

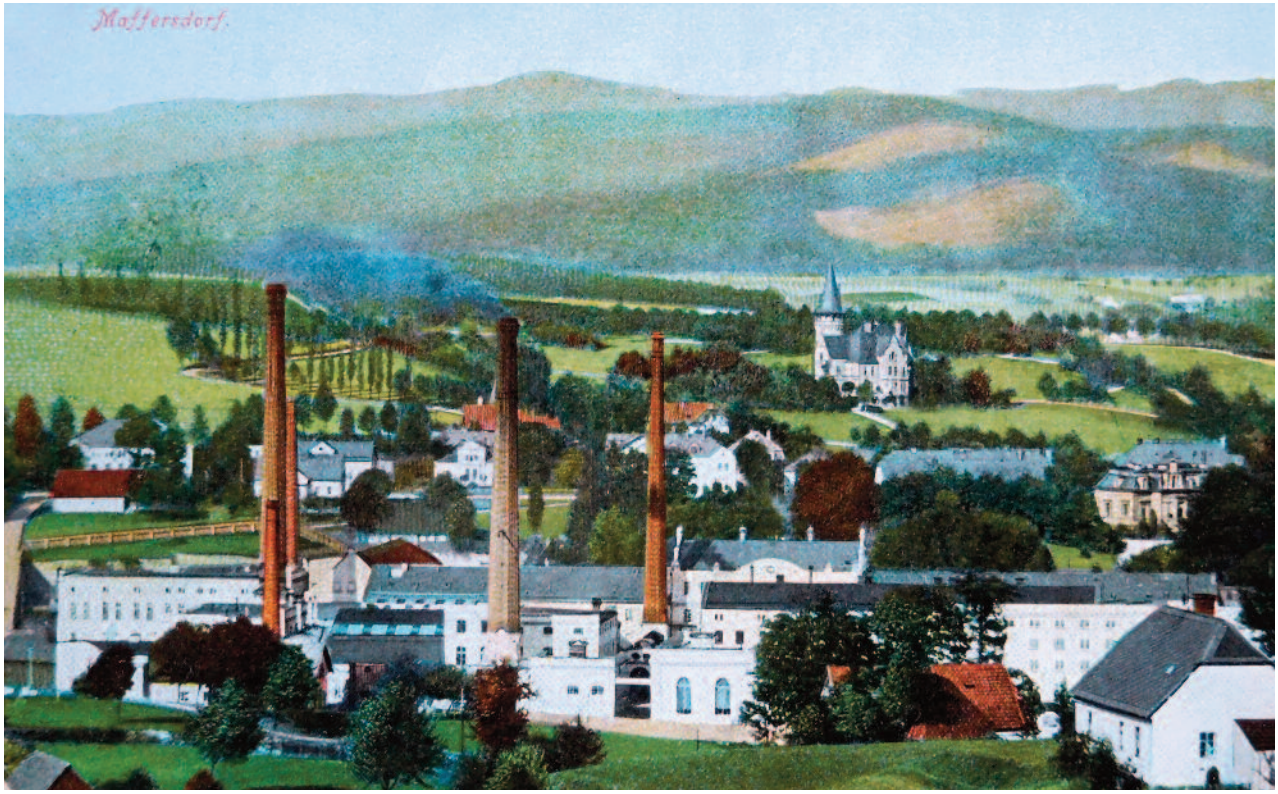

Podoba ginzkeyovského kobercového impéria – ještě před dokončením hlavní kotelny a zauhlovací věže poháněly parní stroje kotelny s komíny později zbořenými. Nad vším tím průmyslem bděla krása továrnického zámečku v parku.
Archiv Václav Černý

Kobercárna nebyla po dlouhá léta uzavřena a oplocena tak, jako je tomu dnes. Ještě po válce vedla od kostela k řece cesta, která překračovala Nisu po dvou mostech – jeden stával u starobylého domu č. p. 542 a druhý u fabričky č. p. 534.
Archiv Václav Černý

Pohled na střed Vratislavic nad Nisou od severu. Za špicí kostelní věže je dobře patrný objekt levobřežní krčmy čili Schänke *(dnes dům č. p. 537 v Dopravní ulici) a za ním je zástavba okolo tvz.* Schlenzbergu *(Schlenzova vrchu, dnes Tyršův vrch).*
Archiv Václav Černý

Ve stráních nad Vratislavickou kyselkou, jejíž věžička se skrývá vpravo dole, se toho za sto let změnilo mnoho: ubylo luk, přibylo domů, stromů i neproniknutelných houštin. Změn došla i protější, prosečská stráň – kde je například konec textilce v Pekle?
Archiv Vítězslav Procházka

Rustikální nálada se selskými domy a velkými stodolami na snímku má vcelku daleko do stavu, který dnes najdeme na rušné křižovatce ulic Tanvaldská, Lovecká a Náhorní. Původní romantiku si uchovala snad jen roubenka č. p. 71 zcela vpravo; stodola uprostřed patří dnes k zahradnictví, dům i strom vedle ovšem patří dávno minulosti…
Archiv Vítězslav Procházka